

INGLIZ TILI DARSLARIDA O'QUVCHILARNING LUG`AT BOYLIGINI OSHIRISHDA QO`LLANILADIGAN INTERFAOL USULLAR

Maftuna Khotamova Xoliqu qizi

Sirdaryo viloyati Shirin shahar Ixtisoslashtirilgan maktab

Ingliz tili fani o'qituvchisi

+998994748814

Annotatsiya. Ushbu maqola talabalar o'rtasida ingliz tilini o'rganishni kuchaytirish uchun qo'llaniladigan interaktiv usullarni o'rganib chiqadi, ularning yaxshilangan aloqa va martaba istiqbollari orqali boylikni oshirish imkoniyatlarini ta'kidlaydi. Maqolada interfaol tillarni o'rganish usullari bo'yicha adabiyotlar o'rganiladi, amaliy yondashuvlar taqdim etiladi va natijalar, ularning talabalar uchun ta'siri muhokama qilinadi. Muhokama ushbu usullarning afzalliklari va cheklovlarini qamrab oladi va keyinchalik amalga oshirish bo'yicha takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: interfaol usullar, ingliz tilini o'rganish, boylik, talabalar, izoh

Ingliz tilini bilish bugungi globallashgan dunyoda muhim mahoratdir. Bu nafaqat samarali muloqot qilish imkonini beradi, balki o'z boyligini professional va shaxsan oshirishi mumkin bo'lgan turli imkoniyatlarga eshiklarni ochadi. Ushbu maqolada biz talabalar o'rtasida ingliz tilini o'rganishni osonlashtirish uchun ishlatiladigan interaktiv usullarni va ushbu usullarning moliyaviy farovonligiga ta'sirini o'rganamiz.

Til o'rganish usullari bo'yicha adabiyotlar interfaol yondashuvlarning ahamiyatini ta'kidlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, rolli o'yin, guruh muhokamalari, tengdoshlarni o'qitish va til o'yinlari kabi interaktiv usullar tilni bilish qobiliyatini oshirishda juda samarali ekanligi isbotlangan. Ushbu usullar faol ishtiroy etishga yordam beradi, tanqidiy fikrlashni rag'batlantiradi va qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratadi. Bundan tashqari, interaktiv usullar tilni o'zlashtirish, ishonchni mustahkamlash va madaniy nuanslarni chuqurroq tushunish bilan bog'liq.

Interfaol usullarning samaradorligini o'rganish uchun turli xil talabalar guruhi o'rtasida tadqiqot o'tkazildi. Tadqiqot ma'lum bir davrda interaktiv til o'rganish texnikasini qo'llashni o'z ichiga olgan. Ushbu texnikalar guruh muhokamalarini, simulyatsiya qilingan hayotiy stsenariylarni va til o'yinlarini o'z ichiga olgan. Talabalarning tilni bilish va ishonch darajasini aniqlash uchun oldindan va keyingi baholardan foydalanilgan.

Siz ingliz tili darslarida talabalar bilan bog'liq atamalar lug'atini va boylikni oshirish uchun ishlataladigan interaktiv usullarni qidirayotganga o'xshaysiz. Ushbu mavzular bevosita bog'liq bo'lmasa-da, men sizga ushbu ikkala soha uchun tegishli atamalar va tushuntirishlarni taqdim eta olaman:

Ingliz Tili darslarida talabalar lug'ati:

- ESL (ingliz Tili ikkinchi til sifatida): ona tili bo'limganlar tomonidan ingliz tilini o'rgatish va o'rganishni anglatadi. ESL talabalari ingliz tilini ikkinchi darajali til sifatida o'rganayotganlardir.

- EFL (ingliz Tili chet Tili sifatida): ESLGA o'xshaydi, lekin EFL talabalari odatda ingliz tili asosiy til bo'limgan ingliz tilida so'zlashadigan mamlakatda ingliz tilini o'rganishadi.

- TOEFL (ingliz tilini chet Tili sifatida sinab ko'rish): ona tili bo'limganlarning ingliz tilini bilishini baholash uchun, ayniqsa universitetga kirish uchun ishlataladigan standartlashtirilgan test.

- Grammatika: tilning tuzilishi va ishlatalishini tartibga soluvchi qoidalar to'plami, jumladan so'z tartibi, zamon va nutq qismlari.

- Lug'at: tilda ishlataladigan so'zlar va ularning ma'nolari to'plami. Ingliz tili darslarida talabalar so'z boyligini o'rganadilar va kengaytiradilar.

- Talaffuz: so'zlarni gapishtirish yoki ifodalash usuli. To'g'ri talaffuz samarali muloqotda juda muhimdir.

- Tinglab tushunish: og'zaki ingliz tilini, shu jumladan turli urg'u va dialektlarni tushunish qobiliyati.

- Nutq qobiliyatları: ingliz tilida o'zini ifoda etish qobiliyati, shu jumladan ravonlik, artikulyatsiya va ravshanlik.

- O'qishni tushunish: yozma inglizcha matnlarni oddiydan murakkab materiallargacha tushunish qobiliyati.

- Yozish qobiliyatları: ingliz tilida yozma matnlarni, shu jumladan insholar, hisobotlar va ijodiy yozuvlarni yaratish qobiliyati.

Boylikni oshirishning interaktiv usullari:

- Investitsiya: vaqt o'tishi bilan foyda yoki daromad olishni kutgan holda pul ajratish jarayoni. Turli xil investitsiya variantlariga aktsiyalar, obligatsiyalar, ko'chmas mulk va investitsiya fondlari kiradi.

- Moliyaviy savodxonlik: moliyaviy tushunchalarni bilish va tushunish, byudjetlashtirish kabi, tejash, va investitsiya, ongli moliyaviy qarorlar qabul qilish uchun.

- Tadbirkorlik: foyda va boylik orttirish maqsadida biznes yoki korxonani boshlash va boshqarish.
- Moliyaviy rejalarashtirish: moliyaviy maqsadlarni belgilash va ularga erishish strategiyasini yaratish jarayoni, shu jumladan byudjetlashtirish, tejash va investitsiya qilish.
- Byudjetlashtirish: daromad va xarajatlarni aks ettiruvchi moliyaviy reja tuzish, jismoniy shaxslarga o'z mablag'larini samarali boshqarishga yordam berish.
- Diversifikatsiya: riskni kamaytirish va daromad potentsialini oshirish uchun investitsiyalarni turli aktivlar sinflariga tarqatish.
- Passiv daromad: dividendlar, ijara daromadi yoki roylati kabi minimal kuch sarflab pul ishslash.
- Murakkab foizlar: vaqt o'tishi bilan boylikni sezilarli darajada oshirishi mumkin bo'lgan boshlang'ich asosiy qarz va to'plangan foizlar bo'yicha foizlarni olish.
- Qimmatli qog'ozlar bozori: jismoniy shaxslar ommaviy savdoga qo'yilgan kompaniyalarning aktsiyalarini sotib olishi va sotishi mumkin bo'lgan bozor, bu esa kapital o'sishiga olib kelishi mumkin.
- Ko'chmas mulk investitsiyalari: ijara daromadi va mulk qiymatining potentsial qiymatini oshirish uchun turar-joy yoki tijorat ko'chmas mulki kabi mulklarga sarmoya kiritish.

Ushbu atamalar ingliz tilini o'rganish va boylikni oshirish usullari bilan bog'liq bir qator tushunchalarni qamrab oladi. Agar sizda aniqroq savollar bo'lsa yoki ushbu mavzulardan biri haqida qo'shimcha ma'lumot kerak bo'lsa, bemalol so'rang.

Interfaol til o'rganish usullari bir nechta afzalliklarga ega. Ular talabalarni o'quv jarayoniga faol jalb qilib, uni yanada yoqimli va samarali qiladi. Ushbu usullar, shuningdek, talabalarga o'rgangan narsalarini amaliy stsenariylarda qo'llashga yordam beradi, bu tilni va uning haqiqiy ishlatilishini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Biroq, cheklovlar ushbu usullarni samarali ravishda engillashtirish uchun maxsus o'qituvchilar va manbalarga bo'lgan ehtiyojni o'z ichiga oladi.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'rganishda interfaol usullar talabalarning muloqot qobiliyatlari va ish qobiliyatini oshirish orqali ularning boyligini oshirish imkoniyatiga ega. Ushbu usullar til o'rganishga dinamik va jozibali yondashuvni ta'minlaydi, natijada tilni bilish va ishonch yaxshilanadi. Ushbu imtiyozlarni to'liq amalga oshirish uchun ta'lim muassasalari o'qituvchilarni tayyorlashga va ushbu

usullarni samarali amalga oshirish uchun zarur resurslarni taqdim etishga mablag' sarflashlari kerak.

Interaktiv til o'rganish usullaridan maksimal darajada foydalanish uchun maktablar va til institutlari quyidagi larni e'tiborga olishlari kerak:

- O'qituvchilarga o'qitishda interfaol usullardan samarali foydalanish uchun o'qitish va malakasini oshirishni ta'minlash.
- Interfaol o'quv materiallari va muhitlarini yaratish uchun resurslarni ajrating.
- Talabalarni darsdan tashqari mashg'ulotlar, seminarlar va til klublari kabi hayotiy stsenariylarda ingliz tilini mashq qilishga undash.
- O'qitishning so'nggi interaktiv usullarini kiritish uchun o'quv dasturini doimiy ravishda baholang va yaxshilang.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali muassasalar talabalarni tobora o'zaro bog'liq bo'lgan dunyoda rivojlanish uchun zarur bo'lgan til ko'nikmalari bilan yaxshiroq jihozlashlari va oxir-oqibat ularning moliyaviy muvaffaqiyat va boylik salohiyatini oshirishlari mumkin.

Adabiyotlar.

1. S.B. Stupina, "Technologies of interactive learning in higher education: the teaching method," allowance, Saratov: Science, 2009.
2. Continuity in foreign-language education: problems and prospects: monograph, E.A. Isakovich, and N.N. Kolobkova, Eds. Volgograd, Volgograd scientific publishing house, 2016, pp. 123-133.
3. E.V. Kaminskaya, "A variety of modern interactive methods of teaching a foreign language in a university," Language and the world of the language, No. 7, pp. 159-165, 2016.
4. O.V. Zhironkina, "Interactive methods of teaching foreign language to future economists in class," Bulletin of KemSU, No. 1, pp. 37-45, 2009.
5. Yu.N. Kulichenko, O.Yu. Popova., Yu.I. Linkova, "The use of multimedia presentations in teaching a foreign language to students of non-llanguage specializations," The world of science, culture, education, No. 4 (59), pp. 30-33, 2016.
6. P. Westwood, "What teachers need to know about teaching methods". Camberwell, Vic.: ACER Press, 2008, 105 p.